

קורס אפידמיולוגיה ומדיניות בריאות (47021010)
תש"פ 2020
סימסטר ב, ימי ו', 11-14

מרצה - ד"ר רונית רצון
 מתרגלת - רוני גת

תאריכים	נושא ההרצאה	תרגולי כיתה
13/03/20	מבוא לאפידמיולוגיה	
20/03/20	תחלואה ותמותה תקנון ישיר ובלתי ישיר	
27/03/20		תחלואה ותמותה תקנון ישיר ובלתי ישיר
03/04/03	מחקר חתך ואקולוגי מחקר מקרה בקרה	
24/04/20	מחקר מעקב	
01/05/20		מחקר חתך ואקולוגי מקרה בקרה מעקב
08/05/20	ניסויים קליניים	
15/05/20		ניסויים קליניים
22/05/20	סיקור יחיד וכפול	
05/06/20		סיקור יחיד וכפול
12/06/20	ניתוח הקשר	
19/06/20		ניתוח הקשר השלמות
26/06/20	חזרה	

תאריכי
 בחינה:

מטרות הקורס

1. ללמוד שיטות מחקר ומדדי קשר באפידמיולוגיה.
2. ללמוד שיטות לאיסוף הנתונים וניתוחם, תוך התמקדות באפיון מצב הבריאות של קהילות.
3. ללמוד שיטות להצגת נתונים אפידמיולוגיים, והפקת משמעויות בתחום בריאות הציבור.
4. לפתח יכולת להבנה ולביקורת של מאמרים מדעיים בתחום הבריאות.

דרישות הקורס

1. נוכחות ב 80% מהקורס והתרגולים.
2. קריאת חומר הקריאה המפורט ביחידות ההוראה לפני תחילת לימוד נושא חדש.
3. חובה:
  - הגשת התרגילים על פי מועדי ההגשה שיקבעו על ידי המתרגלים. חומר שהוגש באיחור לא ייבדק.
  - **תלמיד אשר לא הגיש 80% מהתרגילים במועד לא יוכל לגשת לבחינה**
4. בסוף הסמסטר תתקיים בחינה.
  - חלק מהבחינה תתבסס על **ניתוח 1-2 מאמרים** שישלחו לסטודנטים שבוע מראש
  - לא יינתן דף נוסחאות למבחן

ציון הקורס

- הציון יורכב מ-
  - 90% - בחינה.
  - 10% - על הגשת 80% מהתרגילים

יחידות ההוראה

1. הקדמה:
  - מהי אפידמיולוגיה?
  - הגישה האפידמיולוגית.
  - נקודות ציון באפידמיולוגיה – עבר, הווה, עתיד
2. מדדי תחלואה ותמותה:
  - המצאות
  - הארעות
  - הארעות זמן-אדם
  - מדדים ייחודיים: שיעורי תמותה, תמותת תינוקות, קטלניות
3. ריבוד ותקנון:
  - שיעור גולמי ושיעור ספציפי
  - ריבוד משתנים
  - תקנון ישיר
  - תקנון בלתי ישיר
4. שיטות מחקר באפידמיולוגיה תיאורית:
  - שיטות מחקר באפידמיולוגיה - מבוא
  - מחקר חתך
  - מחקר אקולוגי
5. מחקרי מקרה-בקרה:
  - מחקר מקרה-ביקורת רטרוספקטיביים.
  - חישוב יחס צולב (Odds ratio)
  - קשר מנה-תגובה במחקרי מקרה ביקורת
  - יתרונות וחסרונות של מחקרי מקרה-ביקורת
  - זיווג
6. מחקרי מעקב:
  - מחקרי עוקבה פרוספקטיביים
  - חישוב סיכון יחסי (Relative risk)
  - מחקרי עוקבה היסטוריים

שימוש בהארעות זמן-אדם לחישוב של סיכון יחסי
קשר מנה-תגובה
יתרונות וחסרונות של מחקרי עוקבה
מדדי השפעה: סיכון מיוחס, פרופורצית סיכון מיוחס, סיכון מיוחס באוכלוסייה,
פרופורציית סיכון מיוחס באוכלוסייה.

7. ניסויים קליניים:

שלבים בניסויים קליניים
סוגים של ניסויים קליניים
הסמיה
פלצבו
גודל מדגם

8-9. סיקור (Screening)

רגישות וסגוליות
ערך מנבא חיובי וערך מנבא שלילי
סיקור כפול
עקרונות של בדיקות סיקור

10-11 . ניתוח הקשר האפידמיולוגי

מקריות, טעייות מסוג 1, 2, ושימוש ברווח סמך
הטיות
מהימנות ותוקף
ערפלנים (Confounders)
סיבתיות

ספרות מומלצת

1. Leon Gordis: Epidemiology. 5th edition, 2014
2. JH Abramson, Making sense of data, 3rd edition, Oxford University Press, 2001
3. פרופ' ברוך מודן, מבוא לאפידמיולוגיה, מהדורה שנייה, הוצאת דיונון, 1998

בהצלחה